

Jonge Meerkoeten op het Beleven, 13 mei 2023 (Paul van Pelt)

Big Day 2023: een honderdsoortendag in de gemeente Reusel?

Paul van Pelt

Het is 13 mei en iets voor half 6 als de wekker gaat, en tijdens het tanden poetsen bedenk ik me dat ik vergeten ben om een streeplijst te printen op het werk. Gelukkig is het brood al gesmeerd en staat alles al klaar, dus spendeer ik even 10 minuten om een handgeschreven lijst te maken en laat ik teamgenoten Pieter en Edwin weten dat ik 2 minuten later ben.

Stipt 6.02u, geheel volgens deze nieuwe afspraak, loop ik bij Pieter achterom, waar ik hem al met Edwin hoor praten. Edwin lijkt in een goede staat en stemming, dat laatste waarschijnlijk omdat de alcohol van het feestje van de avond ervoor nog niet uitgewerkt is. Het was voor beide heren een korte nacht, aangezien Pieter als taxi-chauffeur gediend had en ze dus beiden, één in wat benevelde toestand, pas om half 2 in bed lagen.

Desalniettemin staan de sensoren meteen op scherp en worden vanuit de achtertuin al de eerste soorten genoteerd. Zingende Merel, Zwartkop, Tjiftjaf, Koolmees, Roodborst en Groenling en boven ons de eerste Huiszwaluwen. Voor de

Gierzwaluwen is het nog te vroeg, maar die zouden wat later op de dag geen probleem moeten vormen.

We hebben besloten om ongeveer dezelfde route als vorig jaar af te leggen, waarbij we een gebied als de Reuselse Moeren dus overslaan. Daar verwachten we aan vogels niets wat we ergens anders ook niet zouden kunnen zien. Al fietsend pakken we nog wat soorten mee: de Huismussen zijn nog redelijk vertegenwoordigd in de Lensheuvel en een Holenduif zit op een dakgoot. We houden onze oren gespist voor de eerste Zwarte Roodstaart, maar die laat nog even op zich wachten. Onderweg stoppen we bij een bosje waar we vorig jaar een Grauwe Vliegenvanger hoorden en zagen, maar die lijkt nu niet thuis. Wel hebben we daar een overvliegende Blauwe Reiger, maar ook dat is geen heel spannende soort met het Beleven in het vizier.

Bij het Beleven aangekomen hebben we onderweg nog een paar nieuwe soorten bijgeschreven, zoals Grasmus en Boerenzwaluw, en we hopen nu de eerste soorten te zien die op andere plekken lastig te vinden zijn. Langs de rietkraag van de Belevense Loop fietsend noteren we de

Kleine Karekiet en Meerkoet, met op de achtergrond zingende Fitissen. Geen Blauwborst of Rietgors hier, dat valt tegen! Hopelijk pakken we die aan de andere kant van het Beleven bij “de Mammoet” dan mee. We fietsen om een akker heen waar andere jaren altijd de Roodborsttapuit zit, maar die lijkt dit jaar niet aanwezig. Speuren naar doortrekkers als Tapuit en Paapje levert ook niets op. Het zo opschrijvend lijkt het allemaal maar karig, maar het is zeker geen kommer en kwel. Edwin is bijvoorbeeld verheugd om hier weer eens Geelgorzen te horen. Die zullen we nog heel wat meer gaan tegenkomen, maar het is voor hem in het West-Brabantse Breda toch een zeldzame soort.

We willen een bezoekje brengen aan het kijkscherm bij het Beleven, maar het pad daar naartoe is een plasdras-gebied op zichzelf geworden. Dan maar een blik op het Beleven werpen vanaf een bankje iets verderop. Hier scoren we de eerste eenden: Krak-, Kuif-, Slob- en Wilde vormen geen verrassing. De Tafeleend is net als de week ervoor ook nog aanwezig en zou anders een lastige soort worden, dus dat is mooi. Het leukste is echter een paartje Bergeenden met maar liefst 10 jongen! We speuren nog

Beleven, 13 mei 2023 (PvP)

wat voor eventuele doortrekkende steltlopers als Groenpootruiter of Bosruiter, maar vinden er geen. Wel weidevogels als Kievit en Wulp worden gezien en gehoord, en we horen ook een eerste Grutto. Maar goed ook, want dat is in elk geval een soort die voor de andere teams vrijwel onmogelijk is.

Dan door naar de andere kant van de plas. Terwijl we daar naartoe fietsen vliegt een Gaai voor ons door en op de plas naast het Beleven pikken we een Dodaars mee. Terwijl Pieter, eigenlijk tegen beter weten in, wat

geschikte struiken afspeurt naar een verdwaalde Grauwe Klauwier, heeft Edwin die hoop terecht al opgegeven en doet hij een nieuwe ontdekking: bij 2 Grote Zilverreigers foerageert ook een Lepelaar. Geen onmogelijke soort natuurlijk, maar niet één die we op ons lijstje als “zeker” hadden aangemerkt. Ook horen we hier een Veldleeuwerik, wat in “het nieuwe normaal” van het agrarische landschap ook geen makkelijke soort is. Dit zijn een paar meevallers op rij!

Bij “de mammoet” aangekomen speuren we

wat over het Beleven en de plas aan de andere kant van de weg, maar we missen hier toch een paar soorten die we niet per se verwacht hadden, maar waar we wel voorzichtige hoop op hadden. Geen Zomertaling bijvoorbeeld. Geen Blauwborst. Geen Rietgors. En dan, tijdens het speuren hoor ik die laatste een eindje verderop toch zingen. Als na een paar keer roepen Pieter hem ook hoort, kunnen we hem tellen voor de lijst. Er worden wat mooie foto's gemaakt van jonge meerkoetjes in het tegenlicht en we zien een aantal Grutto's, maar de nieuwe soorten zijn hier wel op. De eerste 50 hadden we in een uur, maar vanaf nu zal het lastiger worden.

We fietsen langs de andere kant van het Beleven terug en pakken daar nog een koppel Brandganzen mee. Misschien oorspronkelijk escapes, maar ze zitten er al een tijdje en we tellen ze gewoon mee. Dan gaan we, af en toe speurend over de akkers van het agrarisch gebied, door naar het Dal van de Reusel. We komen hierbij langs een coniferenkwekerij en hebben goed opgelet bij de lessen van Jan Kolsters: hier moet een Kneu zitten. Pieter fietst al door, maar ik stop even als mijn oog bij het scannen van de coniferentoppen een vogel vindt. Inderdaad een Kneu! Edwin komt even kijken voor bevestiging en we voegen ons daarna bij Pieter. Die heeft hier eerder

Patrijzen gezien en hoopt deze nu opnieuw te vinden.

Terwijl we staan te speuren vindt Pieter een andere nieuwe soort met een stelletje Gele Kwikstaarten en dan vindt hij niet veel later ook de Patrijzen. Het agrarische land in Reusel is rijk aan soorten! Aan de andere kant van de weg zien we een Kleine Plevier op een braakliggend terreintje, en dat Pieter scherp is bewijst hij niet veel later

opnieuw met een Tapuit die op een zandhoop bij een boerderij zit. Ik vind zelf nog een Zwarte Roodstaart op het dak van een boerderij. Een soort die we vorig jaar pas op de valreep bij konden schrijven, dus prettig dat we deze nu al binnentikken.

Aangekomen bij de weides die aan de Reusel liggen zoeken we naar Graspiepers, maar vinden alleen een Buizerd. Dan maar snel door naar een klein bosje met kans op Havik

en Grauwe Vliegenvanger. We parkeren de fiets en de jonge oren in het gezelschap wijzen de anderen op een zingende Goudhaan, wat bij nadere inspectie een Vuurgoudhaan blijkt te zijn. Edwin zet zijn Merlin app aan die hem vertelt dat er inderdaad een Vuurgoudhaan zit te zingen, en de oren van Pieter zijn nog net jong genoeg om deze ook op te pikken. Twee biologische en één technologische waarnemer: die telt mee!

Daarna lopen we naar de overkant van de weg om te kijken of we een Havik op het nest kunnen scoren, maar die blijkt niet thuis te zijn. Het nest lijkt überhaupt niet bewoond. Desalniettemin vinden we ook bij deze stop weer een paar nieuwe soorten. We zien een Grote Lijster en door regelmatig even te stoppen en te luisteren, vinden we een Grauwe Vliegenvanger, die we uiteindelijk ook zien. Het geluid is niet altijd even duidelijk, dus bevestiging met een zichtwaarneming is altijd fijn bij deze vogel.

De Reusel wordt grofweg stroomafwaarts gevolgd en we stoppen bij een stuk waar deze nieuwe (of eigenlijk juist oude) meanders heeft gekregen. Voorheen was dit een goede plek voor Blauwborst, Spotvogel en Bosrietzanger, maar we horen nu enkel die laatste. Ook een tweede stop, vlakbij het vorige punt, waar we bij inventarisatie van het gebied nog een territorium voor de

Dal van de Reusel, 13 mei 2023 (PvP)

Blauwborst hadden, levert niets op. Wel een grote plas met heel veel kikkervisjes, die de droge periode die zou volgen waarschijnlijk niet overleefd hebben. Op grote afstand in het bos hoor ik een Gekraagde Roodstaart, die Pieter kan bevestigen. Het is al echt sprokkelen geblazen, maar toch weer een soort erbij.

In plaats van dat we meteen doorfietsen naar Landgoed Wellenseind, besluiten we een kleine omweg te maken via de nieuwe natuur bij de Neterselse Heide. Hier ligt precies de gemeentegrens en sommige vogels die we zien, zitten eigenlijk in Bladel maar worden wel vanuit gemeente Reusel waargenomen. Ook hier niet de vele steltlopers waar we op hoopten. Toch is het ook hier goed toeven, met Koekoek, Roodborsttapuit en Boompiepers, terwijl we op en bij het water Kuifeenden, Slobeenden en Kleine Plevieren zien. En na even speuren toch ook nog een Oeverloper en een Zomertaling: de omweg was niet voor niets.

We lopen terug naar de fiets en gaan richting Wellenseind, waar de voornaamste doelsoort wacht: een groot stuk vlaai! We nemen plaats op het terras bij Voor Anker en speuren af en toe de lucht en de boomgaard af voor vogels, maar dat levert niets op. Maar goed, er mag op een Big Day ook ruim de tijd genomen worden voor gezelligheid en versnaperingen.

Na de lunch gaan we de bossen in, maar de bossoorten houden op dit tijdstip al behoorlijk hun snavel dicht. We horen geen MiBo, zelfs geen Kleine Bonte. Wel horen we een Zwarte Specht en we zien een Grote Bonte Specht foerageren, maar ook die valt nauwelijks op en maakt geen geluid. Pieter neemt ons mee naar een nest van een Boomklever, dus dat is een inkoppertje. Hij wijst ons ook op een roepende Goudvink en na lang luisteren – er zat een Zanglijster dichtbij – zijn we toch ook zeker dat we de Wielewaal horen. Edwin wijst ons op nog een Grauwe Vliegenvanger, met dank aan de Merlin app. De techniek staat voor niets. De bomen zijn al veel te ver in het blad om “het gat van de Bosuil” te kunnen zien, dus die moeten we in de avond maar ergens meepikken.

Door naar het stukje naaldbos waar ik de Goudhaan wel hoor en Merlin die ook bevestigt, maar waar de tonen te hoog zijn voor Edwin en Pieter. Als we er dan uiteindelijk recht onder staan, hoort Pieter hem gelukkig wel. Ondanks de lekkere vlaai en enkele nieuwe soorten, valt dit bezoek ons toch wat tegen. Naast de spechten missen we bijvoorbeeld de Kuifmees en Zwarte Mees. Mochten we volgend jaar weer in gemeente Reusel rondgaan, dan denken we dat het kansrijker is om juist bij Wellenseind te beginnen. In de ochtend zijn er wellicht nog wel wat meer bosvogels die

zich laten horen, terwijl de watervogels bij het Beleven waarschijnlijk de hele dag op te pikken zijn.

Na Wellenseind gaan we de Dunsedijk af richting “d’n Bock”, maar voordat we daar komen gaan we rechtsaf een zandpad op. Nog voordat we bij de Flaes aankomen wijst Edwin ons op een zingende Zwarte Mees en de naaldbossen hier blijken ook goed te zijn voor een Kuifmees. Ondanks dat we hem misten bij Wellenseind dus toch in de pocket.

Flaestoren, 13 mei 2023 (PvP)

Aangekomen bij de Flaes denken Edwin en ik een Knobbelzwaan te zien, maar de scoop van Pieter haalt ons uit die droom. In plaats van één heul grote, witte zwaan, kijken we naar twee lepelaars. Dan door naar de Flaestoren waar we netjes de euro entree betalen. We gaan er echter wel vanuit dat

dat genoeg is voor ons samen. We staan een tijdje bovenop de Flaestoren te turen, maar vinden niets nieuws. Op het water enkel soorten die we al hebben, en het waterpeil is te hoog voor interessante slikrandjes. Ook de lucht levert niets op: zelfs geen Wespandief. Dan maar door naar het Goorven, waar Edwin en ik tevergeefs met onze verrekijkers speuren, maar Pieter met behulp van zijn scoop nog een Geoorde Fuut vindt. Een week geleden zaten er een paar op het Beleven, maar daar waren ze niet meer te vinden.

Dan wordt het tijd om terug te fietsen en we kunnen nog een paar korte stops te doen. We willen in elk geval naar de Reuselse Visvijver voor IJsvogel en Oeverzwaluw en besluiten binnendoor terug te rijden. Die toeristische route levert in elk geval een Spotvogel op, maar verder nemen we de zandpaden grotendeels voor niets. Aangekomen bij de visvijver komen we in een stroom mensen terecht die op weg is naar Elsom Open Air. Of het komt door de harde muziek, de mensenmassa of door heel iets anders weten we niet, maar er is in elk geval geen Oeverzwaluw te bekennen boven de Visvijver of bij de oeverzwaluwwand. We gaan een tijdje op het bankje zitten, maar ook de IJsvogel laat zich niet zien. Daarbij moeten we concluderen dat de Spotvogel dus de laatste soort van de middag is en we in de avond nog richting de 100 moeten zien

Wespendief in Eindhoven, 13 mei 2023 (Martijn van der Weijde)

te komen. Zeker omdat in Eindhoven Martijn een aantal soorten op ons voorligt.

Wat vooral opvalt is het gebrek aan roofvogels: behalve een handjevol Buizerden en welgeteld één Torenvalk zien we die helemaal geen enkele. Hadden we misschien toch via het bekende Haviksnest in de

Utrecht moeten gaan, maar er moeten nu eenmaal keuzes gemaakt worden.

Ik neem in de Lensheuvel afscheid van Edwin en spreek met Pieter af om na het avondeten weer op pad te gaan. Uiteindelijk leveren onze avondactiviteiten nog best wel wat soorten op, maar blijven we net onder de 100 steken. Zo pakken we bij een grote zandbult alsnog onze Oeverzwaluwen mee en weet Jan Wouters een plek waar een Ringmus zijn nest heeft. De uilen werken

ook goed mee: de Steenuil zit op zijn bekende plekje en ook Oehoe en Bosuil worden nog toegevoegd. Bij het Zwartven zijn we ruim op tijd voor de Nachtzwaluwen, dus kunnen we even wat rondlopen in afwachting van hun gezang. Daarbij worden we verrast door een snel langsvliegende Boomvalk, waarmee we het aantal roofvogelsoorten op drie brengen. Als dan ook de Nachtzwaluwen beginnen te zingen en er een Houtsnip knorrend overvliegt, sluiten we de lijst af en is het tijd om terug naar huis te gaan.

We eindigen met 98 soorten, terwijl we dit jaar besloten hebben de Soepgans en Soepeend niet mee te tellen. Eigenlijk dus gewoon de 100 gehaald, maar dat is Martijn in Eindhoven ook ruimschoots gelukt met 103 soorten zonder de soepvogels. We feliciteren hem met de overwinning, maar ook de andere deelnemers hebben leuke aantallen en mooie soorten gescoord en dat is natuurlijk het uiteindelijke doel van de Big Day.

*Grote Gele Kwikstaart in Eindhoven, 13 mei 2023
(Martijn van der Weijde)*

Het overzicht van de soorten en aantallen per team staat in de tabel. Daaruit blijkt ook dat we gezamenlijk, verdeeld over zes teams in vijf gemeenten, maar liefst 127 vogelsoorten hebben kunnen tellen. Een mooie prestatie van ons allen, waarbij het ook heel erg meehielp dat een aantal teams ondanks de beperkte tijd die ze hadden toch op pad zijn gegaan.

Naast de extra soorten die het opleverde valt in het verslag van Harold (ook in deze Blauwe Klauwier) te lezen dat je ook zonder kans te maken op het hoogste aantal soorten, gewoon een heel leuke dag kunt hebben. Het proberen te zien van zoveel mogelijk vogelsoorten voegt weer een andere dimensie toe aan het vogelen: je kunt blij zijn met een doodgewone soort waar je misschien anders nauwelijks aandacht voor zou hebben, en ook de teleurstellingen van “missers” geven extra jus aan de ervaring. Ik bedoel: een Kokmeeuw of een overvliegende Sperwer zijn toch niet teveel gevraagd? Ik hoop daarom ook dat we komend jaar met nog meer mensen tegelijk op pad kunnen gaan, zodat een nog groter stuk van de Kempen wordt afgedekt en we het aantal van dit jaar overtreffen! ■

*Team Veldhoven,
13 mei 2023*

Door de teams waargenomen soorten op de Big Day van 13 mei 2023.

	R	E	E2	V	VW	B		R	E	E2	V	VW	B		R	E	E2	V	VW	B							
Aalscholver	x	x	x	x		x	Grauwe Gans	x	x	x	x	x		Krakeend	x	x	x	x	x		Stadsduif	x	x	x		x	
Appelvink		x	x				Grauwe Klauwier					x		Kuifeend	x	x		x	x	x	Steenuil	x	x				
Bergeend	x						Grauwe Vliegenvanger	x		x				Kuifmees	x	x	x	x			Stormmeeuw				x		
Blauwborst		x	x		x		Groene Specht	x	x	x	x			Kwartel							Tafeleend	x				x	x
Blauwe Reiger	x	x	x	x		x	Groenling	x	x	x	x	x		Lepelaar	x						Tapuit	x					
Boerenzwaluw	x	x	x	x	x	x	Groenpootruiter	x				x		Matkop		x	x				Tijftjaf	x	x	x	x	x	x
Bonte Vliegenvanger	x	x	x	x	x		Grote Bonte Specht	x	x	x	x			Meerkoet	x	x	x	x	x	x	Torenavalk	x	x	x	x		x
Boomklever	x	x	x	x			Grote Canadese Gans	x	x	x	x	x	x	Merel	x	x	x	x	x	x	Tuinfluter	x	x	x	x	x	x
Boomkruiper	x	x	x	x	x		Grote Gele Kwikstaart	x	x					Middelste Bonte Specht	x	x					Turkse Tortel	x	x	x	x	x	x
Boomleeuwerik		x	x		x	x	Grote Lijster	x	x	x	x			Nachtegaal	x	x					Veldleeuwerik	x	x		x		
Boompieper	x	x	x	x	x	x	Grote Zilverreiger	x				x		Nachtzwaluw	x	x					Vink	x	x	x	x	x	x
Boomvalk	x	x		x	x		Grutto	x						Nijlgans	x	x	x	x	x		Visdief		x				x
Bosrietzanger	x	x	x	x			Halsbandparkiet	x		x				Oehoe	x						Vuurgoudhaan	x			x		
Bosuil	x						Havik				x			Oeverloper	x	x					Waterhoen	x	x	x	x		x
Braamsluiper		x					Heggenmus	x	x	x	x			Oeverzwaluw	x	x	x	x	x		Waterral		x	x		x	
Brandgans	x					x	Holenduif	x	x	x	x	x	x	Ooievaar				x	x		Watersnip		x				
Buizerd	x	x	x	x	x	x	Houtduif	x	x	x	x	x	x	Patrijs	x				x		Wespendief						
Cetti's Zanger		x					Houtsnip	x	x					Pimpelmees	x	x	x	x	x	x	Wielewaal	x	x		x		
Dodaars	x	x		x	x		Huismus	x	x	x	x	x	x	Putter	x	x	x	x	x	x	Wilde eend	x	x	x	x	x	x
Ekster	x	x	x	x	x	x	Huiszwaluw	x	x		x			Raaf					x		Winterkoning	x	x	x	x	x	
Fazant	x	x	x	x		x	IJsvogel		x	x				Rietgors	x	x	x	x	x	x	Wintertaling	x	x			x	
Fitis	x	x	x	x	x	x	Kauw	x	x	x	x	x	x	Ringmus	x						Witgat						
Fuut	x	x	x	x	x	x	Kerkuil	x		x				Roerdomp					x		Witte Kwikstaart	x	x	x	x	x	x
Gaai	x	x	x	x	x	x	Kievit	x	x	x	x	x	x	Roodborst	x	x	x	x	x	x	Wulp	x					
Geelgors	x	x	x	x		x	Kleine Bonte Specht	x	x					Roodborsttapuit	x	x	x	x	x	x	Zanglijster	x	x	x	x	x	x
Gekraagde Roodstaart	x	x	x	x		x	Kleine Karekiet	x	x	x	x	x	x	Scholekster	x	x	x	x			Zilvermeeuw						
Gele Kwikstaart	x	x		x		x	Kleine Mantelmeeuw	x	x	x	x		x	Slechtvalk		x	x	x			Zomertaling	x					
Geoorde Fuut	x				x	x	Kleine Plevier	x	x	x				Slobeend	x						Zwarte Kraai	x	x	x	x	x	x
Gierzwaluw	x	x	x	x	x	x	Kneu	x	x		x	x	x	Sperwer		x	x	x			Zwarte Mees	x		x	x		
Goudhaan	x	x		x			Knobbelzwaan		x	x	x	x	x	Spotvogel	x	x	x	x			Zwarte Roodstaart	x	x	x	x		
Goudvink	x	x					Koekoek	x	x	x	x	x	x	Spreeuw	x	x	x	x	x	x	Zwarte Specht	x	x		x		
Grasmus	x	x	x	x	x	x	Kokmeeuw		x			x	x	Sprinkhaanzanger		x	x				Zwartkop	x	x	x	x	x	x
Graspieper		x					Koolmees	x	x	x	x	x	x	Staatmees	x	x	x	x			Totaal	98	103	80	82	62	54

Teams: **R** = Reusel (Edwin, Pieter, Paul), **E** = Eindhoven (Martijn), **E2** = Eindhoven (Harold), **V** = Veldhoven (Gerben, Simone, Mark, Robbert), **VW** = Valkenswaard (Esther, Maarten-Jan, Frank), **B** = Bladel (Joery).

Vergelijking met de Big Day in 2022: Nieuwe soort in 2023 Niet gezien in 2023